

ПРОТОКОЛ

за постапување во случаи на појава на насилство или насилно однесување во училиштето

Скопје

2011/2012

СУГС гимназија „**Никола Карев**” – Скопје

Протокол за постапување во случаи на појава на насилство или насилно однесување во училиштето

Протоколот ги дефинира облиците на насилно однесување во училишни услови и улогите и одговорностите на членовите на училишната заедница во однос на регулирањето на појава на различните облици на насилно однесување во училиштето.

Со овој протокол се надополнуваат празнините во постоечките регулативи кои произлегуваат од Законот за средно образование, Статутот на училиштето и кодексите на однесување и се усогласуваат со секојдневната практика во училиштето. Протоколот ги следи чекорите предвидени во овие документи, но ги надополнува со извесни чекори, активности и мерки насочени кон подобрување на условите и атмосферата за учење и развој во училиштето.

Мерки кои ќе бидат преземени во однос на учениците кога пројавуваат некој облик на насилно однесување.

Однесување	Активности – мерки	Лица кои се вклучени
1.Ученикот/ката употребува навреди, исмевање, пцовки кон други ученици, наставници или членови од техничкиот персонал	Наставникот го опоменува ученикот за несоодветната постапка со забелешка да не се повторува.	Ученик Наставник
Ученикот/ката ја повторува постапката и покрај предупредувањето од наставникот	Наставникот го известува класниот раководител Класниот раководител разговара со ученикот за несоодветноста на употреба на вербална агресија.	Ученик Наставник Класен раководител
Ученикот и понатаму употребува навреди и исмевање кон ученици, наставници или	Класниот раководител го повикува родителот на ученикот/ката Родителот се информира за мерките кои се предвидени во случаи на повторувана употреба на вербално вознемирување на присутните во	Ученик Класен раководител Родител

<p>лица од техничкиот персонал</p> <p>Ученикот го повторува несоодветното однесување</p> <p>Ученикот/ката не го повторува несоодветното однесување</p>	<p>училиштето. Во присуство на родителот се разговара со ученикот Причината за разговорот со опис на однесувањето на ученикот се заведува во ученичкото досие на ученикот од страна на класниот раководител</p> <p>Класниот раководител, друг ученик, наставник го информираат педагогот/ психологот во Стручната служба. Педагогот, психологот го повикуваат родителот и информираат за мерката која ќе му се изрече на ученикот. Класниот раководител изрекува мерка Писмена опомена од класен раководител, родителот и ученикот се информираат дека доколку ученикот не го поправи однесувањето ќе му биде намалено поведението.</p> <p>Класниот раководител го пофалува ученикот и информира родителот за подобрувањето во однесувањето на ученикот.</p>	<p>Ученик Класен раководител Родител</p>
<p>2. Ученик/ка се закануваат со физичко насилство над друг ученик/ка, наставник или лице од техничкиот персонал</p>	<p>Ученикот/ката или наставникот до кои биле упатени заканите за физичко насилство ја пријавуваат заканата кај класниот раководител на ученикот кој се заканува или во Стручната служба.</p> <p>Педагогот/психологот ќе им понудат на ученикот/ката или наставникот кон кои е изречена заканата да пополнат изјава за изречената закана со опис на настанот и потпис.</p> <p>Педагогот или психологот го повикуваат на разговор ученикот/ката кој се заканувал. Од ученикот се бара објаснение за настанот/заканата упатена до друг ученик или наставник. Доколку заканата настанала во ситуација на настанат конфликт се соочуваат учесниците и бара заедничко решение за конфликтот Двете страни прават договор за помирување и придржување до договореното решение на конфликтот.</p>	<p>Ученик Наставник Педагог Психолог</p> <p>Ученик Наставник Педагог Психолог</p>

<p>Ученик/ка ја повторува заканата за физичко насилство</p>	<p>Ученикот/ката, наставникот или друго лице кон кое е изречена заканата известува во Стручната служба за заканата. Педагогот/психологот го известуваат класниот раководител кој го повикува родителот. Со родителот се разговара во Стручната служба во присуство на класниот раководител и уште еден ученик кој е повикан од ученикот кој ја изрекол заканата Ученикот и родителот се информираат дека доколку ученикот не престане со несоодветното однесување ќе му биде изречена мерка опомена пред отстранување од страна на Наставничкиот совет и намалено поведението. Со ученикот/ката кој ја изрекол заканата се договараат неколку советодавни разговори кај педагогот/психологот. Класниот раководител му задава задача на ученикот да напише есеј за ненасилно решавање на конфликти или др. тема со слична содржина.</p>	<p>Ученик Наставник Класен раководител Педагог Психолог</p>
<p>Ученикот/ката го продолжува конфликтот со друг ученик/наставник со навреди, исмевање или закани со физичко насилство</p>	<p>Педагогот/психологот ја следат ситуацијата со учесниците во конфликтот, доколку добијат информации од ученикот/наставникот до кој е упатена заканата или трето лице за понатамошно траење на заканата. Класниот раководител го информира родителот/старателот на ученикот за новата ситуација и се закажува посетување на средби за советување за родител/старател со психологот. Класниот раководител ги заведува случувањата, мерките и напредувањето во ученичкото досие на ученикот. Со ученикот/ката се договараат советодавни средби за утврдување на причините за несоодветното однесување, за усвојување на ненасилни облици на решавање на конфликти, за облици на социјално-одговорно однесување или облици на ефективна комуникација со средината или врсниците</p>	<p>Педагог Психолог Ученик Класен раководител</p>

<p>Ученикот продолжиува со вербално вознемирување, закани и друго несоодветно однесување</p> <p>Ученикот/ката го поправа однесувањето и не користи закани или вербално вознемирување во комуникацијата со друг ученик/наставник</p>	<p>Класниот раководител, педагогот/психологот ја следат ситуацијата со ученикот. Доколку постојат забележувања дека ученикот продолжиува со несоодветното однесување го повикуваат родителот Родителот се информира за изрекување на педагошка мерка Опомена пред отстранување.</p> <p>Пред Наставнички совет класниот раководител го изнесува случајот со предлог за мерка Опомена пред отстранување; Доколку Наставничкиот совет ја усвои предложената мерка истата се образложува во пишана форма со јасно образложение и доставува до ученикот и родителот. Стручниот соработник ги упатува ученикот и родителот во надворешна стручна институција или надворешен стручен соработник.</p> <p>Класниот раководител го пофалува ученикот и информира родителот за подобрувањето во однесувањето на ученикот.</p>	<p>Педагог Психолог Ученик Класен раководител Наставнички совет</p> <p>Ученик Класен раководител Родител</p>
<p>3. Ученикот го оштетува училишниот инвентар (оштетува дел од компјутерската опрема, клупи, столчиња)</p>	<p>Наставникот кој присуствувал на случувањето го известува класниот раководител. Класниот раководител го известува педагогот/психологот во Стручната служба. Се составува записник со опис на случката, проценка на штетата, дата на случувањето. Доколку се работи за поголема штета се известува директорот на училиштето.</p> <p>Класниот раководител внесува забелешка за случката во ученичкото досие на ученикот Класниот раководител го повикува родителот и во присуство на ученикот се информираат за мерката која ќе му се изрече на ученикот – Опомена пред</p>	<p>Ученик Класен раководител Родител Директор</p>

	<p>отстарнување поради оштетување на училишниот имот или имот во туѓа сопственост.</p> <p>Пред Наставнички совет класниот раководител го изнесува случајот со предлог за мерка Опомена пред отстранување; Доколку Наставничкиот совет ја усвои предложената мерка истата се образложува во пишана форма со јасно образложение и доставува до ученикот и родителот. Изречената мерка се заведува во ученичкото досие на ученикот од страна на класниот раководител.</p>	<p>Ученик Класен раководител Родител Директор Наставнички совет</p>
<p>4.Ученикот носи предмет/и со кои може да се нанесе телесна повреда (нож, стап, палка и др.)</p> <p>-Ученикот се заканува со средства со кои лесно може да се нанесе повреда на луѓето и имотот</p>	<p>Наставникот кој забележал кај ученик предмет со кој може да се загрози сигурноста на другите или нанесе телесна повреда го известува класниот раководител и стручниот соработник во училиштето</p> <p>Ученик кој забележал кај друг ученик предмет со кој може да се загрози сигурноста на другите или нанесе телесна повреда го известува класниот раководител и стручниот соработник во училиштето.</p> <p>Ученикот кој е посочен се повикува од страна на класниот раководител во Стручната служба со барање на објаснение за постапката. Се повикува родителот/старателот на ученикот и информира за причината за повикување. Од страна на педагогот/психологот се информираат родителот и ученикот за мерката која ќе биде изречена Опомена пред отстранување од училиштето доколку се случи ученикот повторно да дојде во училиштето со предмет со кој може да се загрози сигурноста на другите.</p> <p>Ученикот или наставникот кон кој била изречена заканата го пријавува случајот кај класниот раководител, психологот/педагогот и директорот на училиштето.</p> <p>Ученикот кој се заканувал се повикува во стручната служба при што се повикува и родителот/старателот на ученикот.</p>	<p>Наставник Ученик Класен раководител Педагог/психолог Родител</p> <p>Ученик Класен раководител Родител Директор Наставнички совет</p>

	<p>Родителот и ученикот се информираат дека ќе биде изнесен предлог пред Наставничкиот совет за изрекување на мерка Отстранување од училиштето. Ученикот се информира дека доколку ја продолжи заканата ќе биде пријавен случајот во полиција.</p> <p>Пред Наставнички совет класниот раководител или стручниот соработникго изнесува случајот со предлог за мерка Отстранување;</p> <p>Доколку Наставничкиот совет ја усвои предложената мерка истата се образложува во пишана форма со јасно образложение и доставува до ученикот и родителот.</p> <p>Изречената мерка се заведува во ученичкото досие на ученикот од страна на класниот раководител.</p>	
<p>5.Ученикот украде предмет од друг ученик</p>	<p>Ученик или наставник изнесува сомневање или тврдење за друг ученик со доказ или сведочење од друго лице, за украден предмет кај класниот раководител, кај педагогот/психологот или директорот на училиштето.</p> <p>Се повикува ученикот да ја образложи постапката. Се повикува родителот/старателот да се информира за настанот, се информираат за мерката која се изрекува во случај на кражба – Опомена пред отстранување. Класниот раководител го забележува инцидентот со опис на настанот во ученичкото досие на ученикот.</p> <p>Класниот раководител, наставникот или стручниот соработник предлагаат изрекување на мерка Опомена пред отстранување пред Наставничкиот совет.</p> <p>Наставничкиот совет/Стручната служба разгледуваат за потреба да се пријави случката/постапката во полициска станица.</p> <p>Доколку Наставничкиот совет ја усвои предложената мерка истата се образложува во пишана форма со јасно образложение и доставува до ученикот и родителот.</p>	<p>Ученик Наставник Класен раководител Педагог/психолог Директор Наставнички совет</p>

<p>6. Ученик/ка физички се пресметува, започнува физичка пресметка со друг ученик/ка во училница (училишен ходник, двор) во присуство на наставник или друг ученик/ници</p>	<p>Наставникот повикува педагог/психолог од Стручната служба.</p> <p>Педагогот/психологот го повикуваат ученикот/ката или учениците кои започнале физичка пресметка во канцеларијата на Стручната служба.</p> <p>Се реализира разговор со учесниците во физичката пресметка (по направена процена дали може веднаш да се реализира разговор заедно или одделно). Со помош на психологот/педагогот се утврдува причината за настанатиот инцидент.</p> <p>Со учениците се разговара за можни поинакви и коструктивни начини за разрешување на настанатиот конфликт. Се разговара додека не се постигне договор за подобро решение на конфликтот или договор за неприоѓање еден кон друг додека не се изнајде решение.</p> <p>Се пополнува Записник за настанатиот инцидент со опис на случувањата и учесниците во инцидентот. Се информира класниот раководител на учениците. Класниот раководител ги повикува родителите на учениците .</p> <p>На родителите во присуство на ученикот и педагогот/психологот им се даваат информации за инцидентот, и за мерката која ќе биде изречена на Наставничкиот совет според предвидените мерки во Правилникот за изрекување на педагошки мерки кој произлегува од Законот за средно образование.</p> <p>Класниот раководител и наставникот кој присуствувал на инцидентот го изложуваат случајот пред Наставничкиот совет и се изрекува мерка според Правилникот за изрекување на педагошки мерки адекватно на тежината на несоодветното однесување кое го манифестираше ученикот/ката - Опомена пред отстранување.</p>	<p>Ученик Наставник Педагог Психолог</p> <p>Ученик Педагог Психолог Класен раководител Родител</p> <p>Ученик Педагог Психолог Класен раководител Наставник</p>
---	---	--

<p>Ученикот/ката го повторува инцидентот и влегува во физичка пресметка со друг ученик/ка</p>	<p>Ученикот се упатува кај психологот/педагогот со кој се договараат одреден број на советодавни разговори .</p> <p>Педагогот/психологот го упатуваат ученикот да изврши некои дополнителни корисни активности.</p> <p>Ученикот во присуство на родителот потпишува Изјава за своето мислење во врска со изречените мерки и согласост да го корегира однесувањето и да соработува во однос на предлозите кои ќе ги добие од педагогот/психологот. Стручното лице води уредна евиденција за сите случувања и одлуки.</p> <p>Класниот раководител ги забележува случувањата и одлуките поврзани со ученикот во ученичкото досие на ученикот.</p> <p>Наставникот кој сведочел на инцидентот го информира класниот раководител, педагогот/психологот и директорот на училиштето.</p> <p>Се повикува родителот на ученикот,ката се информираат дека и покрај вложените напори за корекција на однесувањето на ученикот,ката нема подобрување по што според Правилникот за изрекување на педагошки мерки следи мерка Отстранување од училиштето.</p> <p>Случувањето се опишува пред Наставничкиот совет, со сите информации за дотогашните случувања и се предлага мерката за Отстранување од училиштето.</p> <p>Доколку Наставничкиот совет ја усвои предложената мерка истата се образложува во пишана форма со јасно образложение и доставува до ученикот и родителот.</p>	<p>Наставнички совет</p> <p>Ученик Педагог Психолог Родител</p> <p>Ученик Наставник Педагог Психолог Директор Родител Класен раководител Наставнички совет</p>
<p>7. Ученик/ка употребува сексуални или родови навреди, коментари или применува несакан физички контакт кон ученик/ка од</p>	<p>Ученикот/ката кон кој/а биле изречени или извршени несоодветни изрази или физички контакт го пријавува случувањето кај класниот раководител или психолого/педагогот во училиштето.</p>	

<p>спротивниот пол</p> <p>Ученикот/ката ја повторува постапката</p>	<p>Психологот/педагогот го повикуваат ученикот/ците кои се наведени дека го манифестирале несоодветното однесување. Психологот/педагогот разговараат со ученикот/ците за причините поради кои се манифестирало таквото однесување и на увидување на причините поради кои таквите постапки или коментари се доживуваат вознемирувачки од друго лице. Се разговара за начини како да се исправи нанесената повреда на ученикот/ката која се пожалила.</p> <p>Ученик/ката се жалат за повтореното однесување кај класниот раководител или педагогот/психологот.</p> <p>Педагогот/психологот го повикуваат ученикот. Се повикува родителот на ученикот/ката. Се информираат дека во случај на повторување на несоодветната постапка ќе биде изречена мерка Опомена пред отстранување, а во случаи на потешка повреда на нечија сигурност и мерка Отстранување од училиштето.</p> <p>Од ученикот се бара да потпише Изјава во присуство на родителот/старателот за прекинување на несоодветната постапка или постапка или однесување.</p> <p>Со ученикот се закажуваат советодавни разговори со психологот/педагогот.</p> <p>Психологот/педагогот водат редовна евиденција опис на случувањата разговорите, вклучените лица и датите на случување.</p> <p>Класниот раководител го заведува настанот и мерките во ученичкото досие на ученикот. Класниот раководител може да му зададе задача на ученикот да напише есеј за форми на малтретирање, родово насилство, родова нееднаквост и сл.</p>	
--	---	--

Препознавањето на **знаците за рано предупредување** се клучни во превенција на насилството. Затоа е важно возрасните лица да умеат да ги препознаат ваквите рани знаци за предупредување

- социјално повлекување
- поинтензивно чувство на изолираност или осаменост
- поинтензивно чувство на отфрленост
- доживување на жртва на насилство или чувство на прогонетост
- слаба заинтересираност за училиштето и училишните обврски
- лош успех
- изразување на насилство преку посредни начини – негативизам, сарказам, вербална агресивност, провоцирачко однесување
- неконтролиран бес
- елементи на импулсивно или хронично агресивно однесување
- перманентно споменување за дисциплински проблеми
- нетолерантност кон разлики и штетни ставови
- забележливо консумирање на алкохол или друг вид психоактивна супстанци
- повторувани закани за насилство

Со цел да се редуцира, односно отстрани присуството на **различни форми на малтретирање** на ученик или наставник од страна на друг ученик или наставник, потребно е да се дефинираат јасно формите на малтретирање. Се смета дека еден ученик е малтретиран кога подолго време е изложен на :

- агресивно однесување коешто намерно предизвикува психичка повреда, непријатност или физичка повреда или непријатност преку физички контакт од страна на друг ученик, ученици или наставник
- подолго време е изложен на вербални напади, исмевање, употреба на навредувачки прекари, навреди за семејството, физичкиот изглед или телесните карактеристики или припадноста на одредена етничка или културна група од страна на друг ученик, ученици или наставник
- подолго време е изложен на социјално исклучување од врсниците по иницијатива на еден или повеќе ученици
- ученик или наставник е жртва на директно физичко насилство од страна на друг ученик или наставник
- ученик/ка е изложен на различни форми на сексуално вознемирување – несакани телесни контакти, закани со силување, манифестирање на сила од страна на друг ученик/ка, вознемирување со истакнување на родови нееднаквости, стереотипии и социјално наметнати улоги

Дополнителни препораки и напомени :

- Разговорите со ученикот, родителите и стручната служба се заведуваат во педагошката документација и тоа како доверливи документи.
- За време на работата со ученикот не смее да се навредува личноста на ученикот, потребно е да се има и в предвид дека заканувањето и казнувањето имаат негативни последици врз подготвеноста за комуникација и соработка за разрешување на проблемот
- Ученикот навремено треба да биде информиран за текот на постапката, што од него се очекува и кон што ќе се цели советодавната работа

- На ученикот треба да се приоѓа како на рамноправен партнер во разрешувањето на проблемот
- На ученикот е потребно да му се укаже на последиците од недозволеното однесување , како и подготвеноста на училиштето да му помогне во разрешувањето на проблемот и постигнување на успех
- Често промените во однесувањето и ризичното однесување можат да бидат карактеристика на развојниот период во кој се наоѓаат младите , но и да бидат последица на посериозни проблеми низ кои минува младиот човек или неговото семејство. Потребно е да се земе в предвид поширокиот контекст во третирањето на проблемите со однесувањето